

JEZDECKÉ ROZHLEDY

Redaktor: Podplukovník jezd. Josef Tacl.

Major gšt. Jiří Sommer:

Taktický význam smíšené vyšší jednotky.

Krátce po světové válce se zdálo, že nastává soumrak jezdeckta. Někteří vojenští teoretikové hlásali, že jezdecktvo jako samostatná zbraň ztratilo nárok na existenci. Jiní šli dokonce tak daleko, že prorokovali úplné zmizení koně s jezdcem z bojiště příští války. Našli se i fanatikové, kteří tvrdili, že koně nahradí v kulturním světě motor, že za 50 let budou se v Evropě vycpaní koně ukazovat jen v museích a jejich živé exempláře chovat jen v zoologických zahradách.

Odkud pocházelo toto živelné odmítnutí jezdeckta?

Je pravda, že jezdecké masy ve světové válce zklamaly, protože jich nebylo nikde použito v pravý čas a na pravém místě. Sluší však uvážiti, že jezdecktvo mělo za světové války poměrně málo příležitosti se uplatnit, obzvláště na západním bojišti. Z celého jejího trvání 4½ roku byla téměř celá čtyři leta válkou posícní. V ní nebylo pro jezdecktvo úloh: zvědy obstaralo letectvo, bojový průzkum pěchota. Jezdecktvu, dokud z něho nebyla vytvořena pěchota, byly svěřovány jen úlohy podružné. Z těch nejvýznamnější byl úkol, tvořit pohyblivou zálohu. Zdá se, že francouzské jezdecktvo — plníc tento úkol — zachránilo na jaře 1918 Francii od porážky. Naproti tomu lze zase tvrdit, že úplný nedostatek německého jezdeckta způsobil, že Němcům — při této příležitosti — uklouzlo vítězství po druhé a naposled.

V necelých dvou měsících pohybné války, která předcházela před stabilisací front r. 1914, mělo jezdecktvo jen čas odhodit předválečnou taktiku a přizpůsobit se novým palebným poměrům na bojišti. V krátkém období pohybné války r. 1918 zabránilo u Spojenců příměří vhodnému užití tehdy už lépe vyzbrojeného jezdeckta.

Jedinou světlou výjimkou použití jezdeckých mas ve světové válce jest akce anglického jezdeckého sboru generála Alenby v září 1918 v Palestině. Tento sbor, složený ze 4 jezdeckých divisí, zasáhl do operací tak úspěšně, že kromě zničení tří tureckých armád rozhodl o vítězství v celém tažení.

Příčiny, proč se ve válce jezdecktvo neosvědčilo, jsou všeobecně tyto: zastaralý výcvik, nevhodná taktika, nedostatečná výzbroj a nesprávné užití.

Po světové válce přišlo jezdecktvo opět ke cti, jakmile v myslích vojenských teoretiků nastal obrat v nazírání na ráz příští války. V nemalé míře pod dojmem války řecko-turecké a rusko-polské se přišlo k názoru, že v budoucnosti nebude posícní války, která byla degenerací válečnického umění. Každá válčící strana se vynasnaží, přivést rozhodnutí v rychlé pohybné válce, kterou nové bojové prostředky, zvláště prostředky mechanisované, též umožní.

Lze jistě říci, že byly to zvláště úspěšné operace ruské jezdecké armády gen. Buděnného, které otevřely oči vojenským odborníkům.

Vlastnosti hlavních zbraní, z kterých se skládají moderní samostatné vyšší jezdecké jednotky.

Jezdectva lze použít v každé denní a roční době, téměř v každém terénu — v horách i v lesích; překoná snadno menší vodní toky; pohybuje se poměrně rychle v každém schůdném terénu; není odkázáno na pravidelné zásobování, doveze žit z kraje; určitého výkonu je schopno i při nedostatečném (nepravidelném) zásobování; doveze terénu dobýt i jej udržet; má však poměrně omezenou palebnou hodnotu i průraznost, je proto méně vhodné k vrcholným bojovým akcím, jako je normální útok a obrana; jeho operační pohyblivost je omezena únavou koně.

Letectvo nám získá zprávy rychle a na velkou vzdálenost — i z hlubokého týlu nepřítele. Nemůže však působit stále, vždy a všude. Jeho činnost je omezena jednak počasím a nepřehledným terénem, jednak možnou nepřátelskou převahou ve vzduchu. Je závislé na svých leteckých základnách a na pravidelném zásobování.

Cyklisté jsou i na méně dobrých cestách rychlejší než jezdectvo; pohybují se tiše. Dovedou se sice na pochodů v čele sami zajistit, ale potřebují ochrany v boku, nevede-li tam příhodná komunikace. Jejich pohyblivost napříč terénem se rovná pohyblivosti pěchoty. Před bojem musí své dopravní prostředky opustit; jejich taktická pohyblivost se pak rovná pohyblivosti pěchoty. Mají větší palebnou mohutnost a proto i průbojnost než jezdectvo. Jsou závislí do jisté míry na počasí (rozmoklé a blátivé cesty, sníh a p.). Takticky jsou pružnější než pěchota na autech.

Motocyklisté potřebují lepší komunikace; jsou na nich asi třikrát rychlejší než cyklisté. Dovedou se zajišťovat právě tak jako cyklisté. Hluk motorů a prach je prozrazuje na velkou vzdálenost. To je nutí sesednout k boji již daleko od nepřítele. Tímto okamžikem se stávají pěchotou zatíženou starostmi o svůj dopravní prostředek. Stejně jako cyklisté jsou závislí na počasí. Obojí — cyklisté i motocyklisté — se uplatní v krajích s dobrou komunikační sítí.

Pěchota na autech. Auta šetří při přesunech sil vojska pro boj a umožňují jeho rychlé zasazení. Na dobrých komunikacích dosahuje motorisovaná pěchota téměř téže rychlosti jako motocyklisté. Nedovede se však sama zajistit. Je při dopravě velmi citlivá na nálety nepřátelského bitevního letectva i na palbu jeho dělostřelectva. Jako motocyklisté se prozrazuje již na velkou vzdálenost. Proto musí včas vyložit, a to snižuje její taktickou pohyblivost. Ta je pak menší než u normální pěchoty, protože nemá pro těžší břemena kár a vozů. Mnoho z uvedených nevýhod pomine, je-li pěchota naložena na terénních autech (6kolová až 8kolová auta nebo polopásová vozidla).

Dělostřelectvo. Jezdecké dělostřelectvo je nejvýhodnější k podpoře jezdeckých prvků, poněvadž je takticky pohyblivější než dělostřelectvo hipomobilní. Je organizováno tak, aby i čtyři mohly samostatně podporovat menší skupiny. Motorisované dělostřelectvo se hodí k podpoře cyklistů (motocyklistů) i motorisované pěchoty a dále k zdůraznění úsilí velitelem vyšší jezdecké jednotky. Obojí potřebuje často záštiti jezdectva.

Obrněná vozidla. — Obrněná auta jsou rychlá, mají velký akční radius, disponují mohutnou palbou. Osádce skýtají ochranu před palbou z pušek a z kulometů. Jejich nevýhodou je, že jsou odkázána jen na komunikace a na rovný, tvrdý terén; jsou proto velmi citlivá na týl. Z toho důvodu pracují jenom v četě a spolu s cyklisty (motocyklisty) nebo s jezdectvem.

Tančíky mají menší rychlost na komunikacích, ale zato se mohou pohybovat i napříč ne příliš rozervaným terénem.

Kombinovaná vozidla (t. zv. „kolohousenky“) slučují výhody obou uvedených vozidel: značná rychlost na komunikacích i pohyb napříč terénem. Nahradí nám proto OA, i tančíky, ale jen při dokonalém technickém vyřešení přechodu z jízdy na kolech na jízdu na pásech (bez zastavení a bez vystoupení obsluhy).

Všecka obrněná vozidla jsou nápadná v terénu, mají velmi omezenou možnost pozorování, jsou hluchá; ve větších jednotkách se velmi těžko ovládají. Osádka v nich se velmi rychle vyčerpává. Dovedou terénu dobýt, ale nemohou jej udržet. To jde jen při zastavení. Zastaví-li se, stanou se snadnou kořistí zbraní proti obrněným vozidlům a přímo střelícím děl.

Nedovedou nahradit jezdectvo v průzkumné službě ani v příznivém terénu: hluk motoru je předčasně prozradí, nemohou se skrýt a pozorovat anebo proklouznout sestavou nepřátelských hlídek.

ženijní vojsko napomáhá jezdecktvu zejména při ničeních, při odstraňování nepřátelských ničení a při přechodech přes větší vodní toky. Musí být při nejmenším stejně pohyblivé jako jezdecktvo.

Všecky motorisované a mechanisované jednotky mají potíže s poruchami a s opravami vozidel. Jsou odkázány na pravidelné zásobování. Dojdou-li jim pohonné hmoty, nepřimějeme je žádnou morální domluvou k činnosti. Angličané za ústupu na jaře 1918 musili zničit na 200 tanků jen proto, že neměli pro ně ihned po ruce pohonné hmoty. Počasí a roční doba (sníh, náledí, blátivá půda), misty i terén (hluboký písek) způsobí, že se stanou pomalejšími než jezdecktvo. Přechodné mohou být uvedenými okolnostmi úplně vyřaděny z činnosti.

Z charakteristiky jednotlivých zbraní vysvítá, že ani vozidlo ani letoun nám jezdce nahradit nemůže. Obrněné vozidlo nenastoupí místo jezdeckta dotud, dokud nebude s to překonávat v terénu tytéž překážky, přes které se dostane jezdec, a dokud nebude moci obhájit terén. O letectvu jako možném nástupci jezdeckta není třeba vůbec uvažovat.

Vidíme, že každá zbraň má kromě společných vlastností s jinými zbraněmi svůj speciální obor činnosti, kde ji nenahradí jiná. Není proto třeba stavět jednotlivé zbraně proti sobě, ale zapřáhnout je k společnému úsilí, kde jedna doplňuje druhou. Letectvo je dnes pro jezdecktvo tím, čím bylo před válkou jezdecktvo pro pěchotu, t. j. jeho očima. Rychlé obrněné vozidlo prodlouží zvědy jezdeckta, ochrání je proti nepřátelským obrněným vozidlům, provádí jeho úsilí v útoku, bude kryt jeho ústup.

Moderní jezdecktvo se ovšem musí přizpůsobit novým bojovým podmínkám. Jezdecktvo r. 1914 bojovalo normálně na koni, výjimkou pěšky. Tehdy hlavní zbraň jezdeckta byl kůň. Palba samočinných zbraní znemožnila za války boj koňmo. Bylo proto nutné jezdecktvo vybavit palbou, aby jí mohlo čelit. Dnešní jezdecktvo manévruje na koni, ale bojuje pěšky, jsouc vybaveno dostatečnými palebnými prostředky.

Užití (úkoly) vyšší jezdecké jednotky a její způsob boje.

Přes to, že se taktika a výbroj moderního jezdeckta velmi změnily, že se na bojišti objevily docela nové zbraně — letectvo a obrněná vozidla, zůstaly jeho úkoly vlastně beze změny.

Jako před válkou vyšší jezdecká jednotka kryje nástup vlastní armády, ruší nástup nepřítele často tím, že provede nájezd do jeho týlu, vyhledává zprávy, zjednává dotyk, chrání křídla vlastní armády a ohrožuje křídla nepřátelská; v ofensivním i defenzivním boji vyplňuje mezery, prostředkujíc tak styk mezi armádami. Podle výsledku bitvy pronásleduje buď nepřítele nebo chrání ústup vlastní armády. Není-li pro jezdecktvo těchto úkolů, je pohyblivou zálohou velitele armády.

Téměř každý úkol daný jezdecktvu obsahuje jako vedlejší úlohu zvědy, zajištění nebo kryt boku. Nevhodný úkol pro jezdecktvo je ten, jehož dílčí úkoly se nedají v prostoru a v čase sloučit. Takový úkol vede k rozptýlení sil, kterému se v tom případě nevyhne ani nejskoupější velitel. A jezdecktvo má naději na úspěch jen tehdy, je-li jeho gros zasazeno hromadně k obchvatu nebo k hluboce členěnému útoku. Určitému rozptýlení jezdeckta se ovšem nelze vyhnout v obranných operacích na široké frontě.

Čistě jezdeckými úkoly, pro které se jezdecktvo hodí ze všech zbraní nejlépe, zůstanou zvědy a pronásledování. Zde jezdecktvo může působit

na široké frontě ve volném prostoru s obnaženými křídly. Své pohyblivosti využívá k stálému obchvacování nepřítele, působící mu stále obavy o bok a o týl.

Jezdeckto je zbraň, která využívá rychle příznivé situace. To vyžaduje zasazení silných jednotek v rozhodujících směrech, stručných rozkazů a rychlých rozhodnutí. Zde mají často okamžiky velkou důležitost. Rychlost a pohyblivost jezdeckta nám umožní zasáhnout nepřítele nečekaně na citlivých místech a rozhodnout tak bitvu.

Jezdeckto se dovede přechodně obejít též bez spojení s týlem. To je předurčuje k provádění nájezdů. Jeho vlastnosti — snadno se odpoutat od nepřítele — využíváme v obranných operacích na široké frontě.

Všecky úkoly jezdeckta vyžadují jeho značné útočné i obranné hodnoty. Z toho důvodu třeba je vybavit mohutnou palbou a kromě toho dát mu pohyblivé posilové prostředky, které lze zasadit bez prodlení na kterémkoli místě fronty.

Rozdíl mezi taktikou jezdeckta a taktikou pěchoty záleží v různé pohyblivosti těchto zbraní. To má za následek, že mu též svěřujeme jiné úkoly. Rozdíl je tím menší, čím méně pohyblivosti vyžaduje určitý úkol. Brání-li se jezdeckto na úzké frontě, brání se podle stejných zásad jako pěchota. Jezdec, který sesedl k boji, bojuje jako pěšák. Základní taktické zásady jsou při tom pro obě zbraně stejné.

Než přikročíme k vylíčení bojových úloh jezdeckta, připomeneme si výkonnost jednotlivých složek vyšší jezdecké jednotky.

Jezdeckto a jezdecké dělostřelectvo urazí v hodině 7—8 km, menší jednotky (hlídky) až 10 km; průměrný denní výkon činí 45 km, největší 100 km. Jezdeckto vykoná i několik dní za sebou pochod po 75 km na dobrých cestách a při dostatečném stravování a krmení.

Cyklisté urazí v hodině — podle druhu cesty a terénu — 10 až 20 km, průměrný denní výkon činí 75 km, největší 150 km.

Motorisované (mechanisované) jednotky urazí v hodině 12—15 km, nejvíce 200 km.

Při tom je třeba si uvědomit, že se proud složený z několika zbraní pohybuje rychlostí zbraně nejméně rychlé.

Jednou z hlavních a čistě jezdeckých úloh jsou zvědy.

Úkolem jezdeckta při zvědech je najít na určitém směru gros nepřátelských sil. Nesmí se proto vyšší jezdecká jednotka upoutat drobnostmi, t. j. nepřátelským přezvědným anebo zajišťovacím závojem, ale proniknout k jeho hlavním silám.

Na jakou vzdálenost provádí vyšší jezdecká jednotka zvědy? Vzdálenosti se dnes zkrátily. Víme, že rychlé jednotky mohou urazit ve 24 hod. i 200 km. Armáda potřebuje zprávy z této vzdálenosti. Je jasno, že tyto zprávy může armádě dodat jen letectvo nebo vlastní rychlé jednotky. Nepřítel, který by se nám přibližoval ze vzdálenosti 200 km, bude se pohybovat jedině na dobrých silnicích, jinak by se na nás za 24 hodin nedostal. Proto armádě zde všeobecně postačí zvědy letectva.

Zprávy letectva přezkoušejí a doplní zvědy vyšší jezdecké jednotky. V případech, kdy letectvo pracovat nemůže, musí vyšší jezdecká jednotka nahradit letectvo úplně. Je tedy v zájmu armády, aby jezdeckto ji předcházelo na vzdálenost co možná největší. Proto vyšší jezdecká jednotka

bude armádu předcházet na 2denní až 4 denní pochod, t. j. 60—80 km. Odtud vyšle ke kontrole leteckých zpráv (neb když jich nebude) rychlé zvědné oddíly podél nehlavnějších směrů. Budou to rychlá vozidla, schopná též jízdy terénem, doprovázená třebaš motocyklisty. Ta proniknou až na hlášeného (předpokládaného) nepřítele, nejvýše však na oněch 200 km, z kterých armáda potřebuje zprávy.

Teprve za nimi půjdou přezvědné oddíly už orientované zvědnými oddíly. Přezvědné oddíly budou předcházet vyšší jezdeckou jednotku asi na 20 km, takže armáda bude zajištěna na vzdálenost 80 až 100 km, t. j. na 1denní normální pochod rychlých jednotek.

Tyto přezvědné oddíly musí počítat, že narazí na přezvědné oddíly nepřátelských rychlých jednotek, složené hlavně z rychlých obrněných vozidel. Tato vozidla se jim pověsí na paty a nepovolí dříve, dokud přezvědný oddíl nebude úplně zničen; kdyby náš přezvědný oddíl byl silnější, povolají si radem na pomoc motorisovanou pěchotu a s tou naše přezvědné oddíly uštvou. Mají-li naše přezvědné oddíly mít nějakou naději na úspěch, musí býti nezbytně vybaveny dostatečným počtem zbraní proti obrněným vozidlům.

Ale ani takto vybavené přezvědné oddíly neproniknou clonou nepřátelských zajišťovacích oddílů, jejichž palba dovede zastavit daleko silnějšího útočníka. Pohled za tuto clonu nám umožní jediné letectvo. Nestací-li nám zprávy letectva — a tomu bude zpravidla tak —, musí gros jezdecké vyšší jednotky prorazit clonu nepřátelských zajišťovacích prvků. Naráz bude mít úspěch, bude-li veden dostatečnými silami. Proto musíme šetřit na přezvědných oddílech.

Třeba podotknout, že jezdecktvo nebude posláno téměř nikdy jen na zvědy. Zvědný úkol bude spojen vždy s jinými úkoly: zdržovat postup nepřítele, chrániti bok, obsadit významnou posici a p. Zvědy budou tedy zpravidla konány jen v mezích jiného úkolu.

Zvědům se podobá pronásledování.

Účelem pronásledování je znemožnit nepříteli poraženými vojsky zaujmout novou obranu, donutit jej, aby docházející posily vrhal do boje po částech. Pronásledování může míti úspěch, je-li vedeno do krajního vypětí všech sil. Velitel zde musí být tvrdý. Nesmí dát na nářky vojska: porazí-li nepřítele, ušetří vojsku dalších bitev.

Vyšší jezdecká jednotka musí být vždy připravena k pronásledování, zvláště byla-li dosud v záloze. Tu se jezdecktvo připraví na místě očekávaného průlomu. Okamžik vyrazení je radno přenechat veliteli vyšší jezdecké jednotky, který na místě sleduje boj. Jezdecktvo může pronásledování zahájit, až nepřátelská sestava je rozrušena a vyskytují se v ní mezery. Byl-li dotyk ztracen, vrhne do nich velitel vyšší jezdecké jednotky přezvědné oddíly k navázání dotyku s nepřátelskými zadními voji. Předvoje jezdecktva obchvátí nepřátelské zadní voje, valné voje se snaží odříznout nepřátelským proudům cestu obsazením soutěžek a komunikačních uzlů.

Toto pronásledování můžeme též nazvat čelní. Neslibuje valného úspěchu, protože jen trochu odolné zadní voje dovedou svou palbou jezdecktvo zdržet přiměřeně dlouhou dobu, že se nedostane na ústup osy gros nepřátelských sil. To je možné jen tehdy, podaří-li se frontu zadních vojů prolomit nebo obchvátit.

Souběžné pronásledování má za předpoklad, že nepřítel má alespoň jedno volné křídlo. Naši snahou je předejít nepříteli na tomto

křídle na postranních cestách, útočit do boků jeho valných vojů, podle okolností předejít jej na ústupových cestách. Při tom je třeba si uvědomit, že se velkým obcházením ztrácí čas. Hodí se proto k němu spíše „rychlé jednotky“, protože mají větší rychlost než ustupující nepřítel.

Jezdecká vyšší jednotka se rozčlení při souběžném pronásledování v několik proudů; nejsilnější z nich jsou na vnějším křídle. Vnitřní proud s četným dělostřelectvem útočí do boku nepřítele a nutí jej tak k zastavení anebo k rozvinutí. Zatím vnější proudy odříznou nepříteli ústupovou cestu. Vždy se doporučuje pronásledovat nepřítele — alespoň slabšími prvky — též čelně.

Konečně lze mluvit ještě o strategickém pronásledování, kdy jezdecko je do bitvy dirigováno z daleka (z jiného bojiště). Jeho účel lépe vystihuje německý — pro nás těžko přeložitelný — název „überholende Verfolgung“. Jeho cílem je obsadit v týlu ustupujícího nepřítele výhodnou posici. Podaří-li se nám to — lze počítat s úplným zničením nepřítele. Ovšem nutno uvážit, že se takové příležitosti vyskytnou zřídka. Vždy má při tom vyšší jezdecká jednotka mnoho starosti se zajištěním svého týlu, poněvadž bojuje vlastně na dvě fronty. Tento úkol vyžaduje především dostatek sil.

Při každém pronásledování se uplatní silné, zvláště dalekonosné dělostřelectvo, které střelí na soutěsky v týlu nepřítele. Dostatek dělostřelectva je nutný již z toho důvodu, že nepřátelské zadní voje disponují vždy silným dělostřelectvem.

Mnoho úloh očekává při pronásledování ženijsko vojsko. Opravuje nepřátelská ničení a provádí ničení v jeho týlu. Komunikace nabývá s pokrokem motorisace a mechanisace stále většího významu. I rychlé jednotky nejsou o nic rychlejší než jezdecko, musí-li se pohybovat napříč terénem.

Rovná-li se nepřátelský ústup úplnému úprku, uplatní se při pronásledování ataky i větších jezdeckých jednotek.

Častým úkolem jezdeckva jsou obranné operace na široké frontě.

Jde obyčejně o ostrahu hranic a kryt (hranic, nástupu přeskupení, křídla, mezery vzniklé v boji a p.). Při těchto operacích nelze jezdecko nahradit jinou zbraní hlavně pro jeho schopnost rychle se odpoutat a přijímat boj znovu a znovu. Poněvadž základem všech uvedených operací je obrana na široké frontě, promluvíme si nejprve o ní.

Mezi normální obranou a obranou na široké frontě je určitý pojmový rozdíl. Normální obrana je obranou určité linie terénu, jejíž neporušení znamená úspěch pro obránce, její porušení úspěch útočníka.

Obrana na široké frontě, kdy obránce zhusta nemůže vytvořit ani souvislé palebné clony, není obranou ztrnulou. Obránce musí útočníka na prvním postavení včas uhnout, aby se mu mohl postavit na odpor opět jinde. Obrana na široké frontě je tedy ústupový boj v hlubokém terénním pásmu, v němž je třeba zdržet útočníka co nejdéle při nejmenších vlastních ztrátách. Jak válečné zkušenosti ukázaly, je třeba vyšší jezdecké jednotce — nemá-li se nám předčasně opotřebovat — ponechat možnost přepustit nepříteli denně terénu v hloubce asi 10 km.

Obranu na široké frontě lze v podstatě provést dvěma způsoby, t. j. systémem kordonovým a systémem záloh. V obojím případě věnujeme

pozornost důležitým směrům. Schematické rozložení sil nebo geometrické umístění záloh není v moderní válce možné.

Kordonový systém obsazuje důležitá místa (směry) podle jejich významu a střeží mezery mezi nimi. To vyžaduje umístění jednotek vedle sebe s gros sil rozmístěným a priori na 1. postavení. Na každém směru jsou též menší zálohy, které s počátku mohou být též pozorovacím, sledem (přední stráž). Je jisté, že při tomto systému nelze spoléhat na uhájení prvního postavení; je třeba předvídat další (druhé) postavení, které musí mít již od počátku slabší posádku, která by byla s to podchytit prvky z 1. postavení. Všecka postavení mají mít daleký výhled a výstřel a možnost odpoutání.

Dělostřelectvo je rozvinuto na nejdůležitějších směrech a učleněno do hloubky, jednak, aby mohlo zahájit palbu na největší vzdálenost, jednak podporovat odpoutání posádky čelního postavení.

Odpoutáváme se tehdy, až donutíme nepřítele palbou k rozvinutí a k nasazení útoku; to je v přehledném terénu obvykle na 800 m. V terénu, kde je odpoutání a ústup zajištěn, můžeme si dovolit vyčkat, až se nepřátelský útok přiblíží na 300—400 m. K úspěšnému vedení boje na široké frontě potřebuje jezdeckvo zahájit palbu alespoň na 1,5 km. Jinak by k palbě gros samostatných zbraní, t. j. lehkých kulometů, často vůbec nemohlo dojít, přijde-li nepřítel na 800 m, t. j. na účinný dostřel lehkých kulometů, třeba se v přehledném terénu už odpoutávat. Zahájení účinné palby z lehkých kulometů na tuto vzdálenost umožní nám jen vybrojení jezdeckva nouzovými podstavci pro lehké kulometry.

Systém kordonový se hodí zvláště do terénu (na př. horského), kde nepřítel může postupovat jen v určitých směrech. Ty obránce přehradí podle jejich důležitosti.

Systém záloh uskuteční obránce takto:

pozorovacím sledem střeží možné směry postupu nepřítele na 1. postavení;

gros sil (zálohy) nakupí do hloubky;

podle zpráv pozorovacího sledu zesílí část záloh pozorovací sled na podezřelých místech, zálohy se přitáhnou blíže tak, aby se očekávané nepřátelské akci dalo čelit na připraveném a vybudovaném prvním postavení přiměřenými silami;

kdyby nás nepřítel překvapil, zdoláme jeho menší akce protiútoky záloh, větší zarámujeme na připravených a vybudovaných obranných postaveních a příčkách.

Síla zálohy závisí hlavně na důležitosti směru, na terénních a komunikačních poměrech a na předvídané síle nepřítele.

Dělostřelectvo je třeba umístit tak, aby bylo jednak s to podporovat pozorovací sled, jednak se přemístit a zasáhnout se zálohou na rozhodném místě; tam již má vše připraveno: palebné postavení, pozorování i spojení.

Systém záloh se uplatní vždy v terénu s hustou komunikační sítí, budeme-li mít schopné velitele, dobře pracující zpravodajství a spolehlivou a hustou spojovací síť.

V obou systémech — dokud není nepřítel v dotyku — pracují před frontou přezvědňé oddíly. Je-li nepřítel v dotyku, je výhodno jej klamat o síle vlastní sestavy čilým průzkumem a výpady.

V obraně na široké frontě mají velký význam překážky, spojené s ničením, a zamoření trvalým plynem. Tak lze vytvořit v příznivém terénu (lesní masiv, rybníkatý nebo horský kraj) pro nepřítele těžko překročitelnou přehradu, kde můžeme šetřit silami. Toto opatření se nám hodí zvláště k ochraně boku. Ovšem příprava těchto přehrad vyžaduje času, pracovníků a materiálu, ale tito činitelé nebývají vždy po ruce.

Obranu na úzké frontě vede jezdecko jako pěchota. Takový boj bývá jezdecku svěřován jen na dobu nejnutnější potřeby.

Úmyslný ústup není vlastně nic jiného než vedení boje na široké frontě, kdy nepřítel nás nutí ustupovat z postavení na postavení. Tyto ústupové boje vede vyšší jezdecká jednotka se zřetelem na důležité operační směry pro nepřítele. Tímto způsobem kryje jezdecko ústup armády, zdržuje postup nepřítele v čele nebo boku vlastních sil. Nepřítele třeba udržovat stále v uctivé vzdálenosti; není-li to jinak možno, i protiútoky obrněných vozidel. Zvláště důležité je při úmyslném ústupu ničení.

Při vynuceném ústupu si počíná jezdecko jako každá jiná vyšší jednotka.

Při ochraně vlastního křídla třeba rozlišovat, jde-li o ochranu křídla proti křídelnímu útoku či proti útoku bočnímu.

V prvním případě lze ochranu křídla řešit buď defensivně jako obranu na široké frontě nebo jezdecko umístit stupňovitě před křídlem a napadnout jím zatáčející křídlo nepřítele.

V druhém případě střeží ohrožené křídlo letectvo. Avisuje-li nám toto nebezpečí, jde jezdecko nepříteli vstříc — čím dále, tím lépe — protože tak získá pro velitele čas k nutným opatřením. Podle síly nepřítele se chová jezdecko při střetnutí buď ofensivně (zažene jej) nebo defensivně (zastaví jej nebo zdržuje).

V útočné bitvě lze užít jezdecka buď k čelnímu nasazení nebo k obchvatné akci. Není-li těchto úloh pro jezdecko, zůstává v záloze armády.

K čelnímu útoku používáme jezdecka jen v nouzi místo pěchoty. Tu si počíná jezdecko na úzké frontě jako pěchota.

Velitel, který jezdecka takto užívá, musí si uvědomit, že jezdecko musí ponechat koně vzadu ve skrytu. Nemůže proto s jezdeckem počítat pro okamžité zasazení při využití úspěchu.

Útočí-li jezdecko čelně na široké frontě, útočí ve skupinách oddělených mezerami. Rychlost a ráznost provedení a kombinace směrů dovolí i zde dosáhnout úspěchu.

Obchvatná akce může být provedena jako obchvat křídla nebo jako obchvat boku, třeba-li, i týlu.

Obchvat křídla je útok vedený na nepřátelské křídlo silami vzatými z vlastního křídla. Jeho účelem je postupný obchvat nepřátelského křídla a proniknutí do jeho týla ve směru kolmém na směr čelní akce. Křídelní útok vyrazí obvykle ve směru málo sbíhavém od čelní akce. Má-li nepřítel pohotově zálohy, vede tento manévr nejčastěji k prodloužení nepřátelského křídla, ne k jeho porážce. Manévr se zdaří, dovedli-li jsme jej utajit a nemá-li nepřítel na křídle záloh. Třeba při tom myslet na součinnost křídelního útoku s akcí čelní a postarat se o zajištění vnějšího křídla.

Bočný útok je útok vedený a priori ve směru kolmém na rozvínutou nepřátelskou frontu silami, které obyčejně nejsou ve styku s čelní akcí. Jeho účelem je zasáhnout bok a týl nepřítele. Celý zdar bočního útoku záleží v překvapení: proto je možný tam, kde terén umožňuje postup skrytý proti letectvu. Jinak třeba přiblížení provést v četných drobných proudcích v noci nebo v mlze. Musíme ovšem počítat s tím, že si každý protivník svůj bok kryje, že náš úspěch nebude lehký.

Spotřeba sil při bočním útoku je značná. Třeba vyslat přezvědné i zajišťovací oddíly a postarat se o zajištění obou boků. Přispěchavší nepřítel nás upoutá čelně. Jeví se nutnost nových sil, které by jej obchvátily a porazily. Pak teprve je cesta do boku nepřítele otevřena.

Bočný útok pomůže čelní akci v každém případě; nepřítel je nucen naší akci čelit tím, že odvolá z bojiště síly. Kromě toho má bočný útok velký morální vliv na nepřítele, protože mu stále ohrožuje bok a týl. Třeba si uvědomit, že obchvatné akce jsou dnes obtížnější než před válkou. Obránce se člení na křídle více do hloubky než kdysi. To vyžaduje, aby obchvatná akce směřovala do větší hloubky, a to má za následek větší spotřebu času a tím menší možnost překvapení. Kromě toho má obránce možnosti při úplném překvapení čelit obchvatu rychlými jednotkami.

Zůstane-li jezdeckvo v útočném boji v záloze armády, je připraveno stále k využití úspěchu. Je mu třeba dopřát klidu, aby bylo svěží. Pro svou pohyblivost a značnou palebnou hodnotu se jezdeckvo k tomuto úkolu obzvláště hodí. Ovšem v příští pohybné válce sotva nastane v útočném boji situace, zvláště na našich širokých frontách — že by pro jezdeckvo nebylo hned od počátku úkolu.

Zbývá promluvit o nájezdu.

Jeho účelem je získat zprávy z týlu nepřítele, zničit důležitá spojení a stavby (regulační nádraží, důležité komunikační uzly a objekty) nebo bojové prostředky těžko nahraditelné a takového rázu, aby jejich zničení (poškození) mělo nepříznivý vliv na celkovou situaci nepřítele (obrněná vozidla, letiště, těžké dělostřelectvo). To se podaří jen zřídka, a proto nájezd bude i na našich frontách poměrně vzácná operace. Důležitým činitelem při nájezdu je překvapení a rychlé provedení operace. Odůvodněn je jen tehdy, lze-li očekávat, že se jím dosáhne většího úspěchu než pří-
mou akcí.

Zprávy z týlu i ničení nám obstará dnes laciněji letectvo.

Důležité objekty v týlu nepřítel chrání; přístup k nim nebude snadný. Jakmile nájezd bude ohlášen, uspořádají rychlé jednotky honbu na jezdeckvo.

Jezdecký nájezd bude proto v našich poměrech luxusní operací — už vzhledem na možné ztráty —, kterou bychom si mohli dovolit jen při přebytku jezdeckva a při nedostatku vhodnějšího úkolu pro ně.

V příští válce zůstanou nájezdy v západní a střední Evropě pravděpodobně vyhrazeny rychlým jednotkám, které pro svou větší rychlost jsou dnes k nim způsobilější.

(Příště dále.)